

Beknopte quickscan Flora- en faunawet

**Herontwikkeling locatie Schoolstraat 42 te
Nijkerkerveen**

Rapportnummer: 20140787/brf01
Status rapport: definitief
Datum rapport: 3 februari 2015

Auteur: dhr. T. Bruinsma/ mevr. W.H. Hulsegge
Projectleider: dhr. D. van der Est
Kwaliteitscontrole: dhr. D. van der Est

De Bunte Vastgoed Oost BV
T.a.v. de heer L.C. van Ginkel
Postbus 8029
6710 AA Ede

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Gebiedenbescherming.....	1
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	2
2.1 Beschrijving huidige situatie	2
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie.....	4
3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN.....	5
3.1 Methode	5
3.2 Resultaten literatuuronderzoek.....	5
3.3 Resultaten veldbezoek.....	6
4 EFFECTEN EN MAATREGELEN.....	8
5 CONCLUSIES	10
6 LITERATUUR.....	11

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De Bunte Vastgoed BV heeft het voornemen de locatie te herontwikkelen. Hiertoe is in een eerder stadium de bebouwing grotendeels gesloopt, zodat nieuwbouw van circa 18 woningen kan worden gerealiseerd. In het kader van de herontwikkeling van het terrein is een quickscan Flora- en Faunawet uitgevoerd en overtreding is te voorkomen door, voorafgaand aan de werkzaamheden, voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het voorkomen van de negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde soorten.

Er geldt echter wel een ontheffingsplicht voor de soorten uit de zwaardere beschermingscategorieën (tabel 2 & 3) als de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen niet kan worden behouden door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Vleermuizen behoren onder andere tot deze categorie.

De geplande werkzaamheden worden getoetst door middel van een quickscan. De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of beschermde soorten in het plangebied voorkomen. Daarnaast is het doel om in te schatten of er een kans is op overtreding van de Flora- en Faunawet. Een quickscan geeft echter mogelijk geen definitief uitsluitsel over het al dan niet voorkomen van beschermde soorten en het al dan niet overtreden van de wet.

De doelstelling voor dit onderzoek kan worden geformuleerd in de volgende onderzoeksvragen:

- Welke beschermde soorten flora en fauna, genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie als onderdeel van het leefgebied?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van de planlocatie als onderdeel van het leefgebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen voor het uitvoeren van het voorgenomen plan?

1.2 Gebiedenbescherming

Via de Natuurbeschermingswet 1998 zijn verschillende gebieden in Nederland beschermd (Natura 2000-gebieden). Ook gebieden die onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vallen zijn beschermd. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of binnen de EHS. Omdat de voorgenomen ontwikkeling kleinschalig is en er geen externe effecten te verwachten zijn, is toetsing aan de regelgeving omtrent deze beschermde gebieden echter niet van toepassing. Het voornemen heeft alleen aan de soortbescherming van de Flora- en faunawet te worden getoetst.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het onderzoeksgebied is afgebakend: het gehele terrein is onderzocht exclusief het oude woonhuis/kantoor dat ten tijde van het veldbezoek nog op het terrein aanwezig was (dit is inmiddels gesloopt) en exclusief de reeds gesloopte opstallen die er niet meer stonden tijdens het veldbezoek. De gebouwen zijn niet in dit onderzoek meegenomen en vallen buiten de scope van het onderzoek. Tevens is de reeds vergraven watergang aan de oostzijde van het plangebied niet beoordeeld. De globale ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2-1.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied.

Het plangebied voor de beoogde herontwikkeling bestaat uit een braakliggend terrein met in het midden een voormalige woning/kantoorgebouw. De quickscan is gericht op de randen van het plangebied waarlangs groenstructuren aanwezig zijn zoals verwilderde taxushagen, elzensingels en laurierstruiken. In het plangebied is houtopstand van enkele elzen, vlierbesstruiken aanwezig met een ondergroei aan brandnetels. Het terrein wordt grotendeels door watergangen omgeven waarvan de oostelijk gelegen watergang onlangs vergraven is. De andere zijden van het terrein bestaan uit watergangen die grotendeels droog staan als gevolg van een laag waterpeil, bladinvall en verzakking van het talud. Enkele impressies van het plangebied zijn weergegeven in figuur 2-2.

Figuur 2-2. Impressie van het plangebied met linksboven te verwijderen laurierhaag, rechtsboven te verwijderen taxushaag en vergraven watergang, linksonder houtopstand en rechtsonder het woonhuis/kantoor dat ten tijde van het veldbezoek nog aanwezig was (inmiddels gesloopt), maar geen onderdeel uitmaakt van het onderzoek.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

De ontwikkelingslocatie wordt na bouwrijp maken, heringericht met circa 18 woningen. Hiertoe worden de bosschages bestaande uit verwilderde taxushaag (westzijde plangebied) volledig verwijderd. De laurierhaag (noord- westzijde) wordt ook verwijderd maar de daarachterliggende elzensingel blijft behouden. De westelijk gelegen watergang (gelegen langs de Schoolstraat zie figuur 2-3) wordt vergraven tot een grote vijver waarbij een duiker wordt gehandhaafd. Ook wordt een duiker verwijderd en vervangen door een nieuwe duiker. Rondom deze vijver worden de nieuwbouw woningen ontwikkeld. Het inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling is weergegeven in figuur 2-3.

Voor deze quickscan is de terreinbewerking, kap van beplanting en vergraven van de zuidelijke watergang van toepassing. Hieronder valt niet het vergraven van de overige watergangen, sloop opstallen en sloop van het kantoorpand. De reden is dat veel werkzaamheden al hebben plaatsgevonden ten tijde van het veldbezoek of op zeer korte termijn mogelijk wordt uitgevoerd (sloop woning/kantoor). De quickscan gaat alleen over de beplanting, het droge deel van het terrein en de zuidelijke watergang langs de taxushaag.

Figuur 2-3. Inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling.

3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Methode

Voorafgaande aan het locatiebezoek is een literatuurstudie uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) in de omgeving, zodat de kans op voorkomen kon worden ingeschat. Voor het verkrijgen van informatie is gebruik gemaakt van beschikbare literatuur en openbaar toegankelijke bronnen via internet. Soorten uit de eerste beschermingscategorie zijn mogelijk ook aanwezig in het plangebied, deze zijn verder buiten beschouwing gelaten. Er geldt namelijk een vrijstelling voor deze soorten bij ruimtelijke ingrepen.

Op 9 december 2014 is het veldbezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken en aanwezige (oude) nesten. Daarnaast is met een RAVON schepnet de te vergraven watergang onderzocht op de aanwezigheid van beschermde vissen.

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen Dienst Regelingen) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Flora- en Faunawet. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

3.2 Resultaten literatuuronderzoek

Uit de verschillende bronnen blijkt dat de omgeving van het plangebied geschikt is voor de soortgroepen flora, broedvogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren. In onderstaande tabel 3.1 is aangegeven welke soorten mogelijk aanwezig zijn op basis van verspreidingsinformatie via openbaar toegankelijke informatie.

Tabel 3-1: mogelijk aanwezige soorten op grond van verspreidingsbeeld uit literatuur (zie literatuurlijst)

Soortgroep	Mogelijk aanwezige soorten op grond van verspreiding	Toelichting op bron waarneming
Flora	steenbreekvaren	waarneming.nl; floravannederland.nl
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)	huismus, steenuil	Sovon.nl en Telmee.nl
Broedvogels niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst (cat. 5)	koolmees, pimpelmees	Telmee.nl
Broedvogels (tijdens broedseizoen beschermd)	merel, kauw, wilde eend, houtduif	Telmee.nl
Zoogdieren (vleermuizen)	gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger	telmee.nl; vleermuis.net
Zoogdieren (grondgebonden)	das, boomarter, eekhoorn	telmee.nl; zoogdieratlas
Vissen	Kleine modderkruiper en bittervoorn	waarneming.nl
Amfibieën	poelkikker, kamsalamander	telmee.nl; Ravon.nl
Reptielen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	geen beschermde soorten verwacht op basis van literatuur	-

Het onderzoeksgebied is gezien de afwezigheid van oude bomen met holten, bebouwing en het ontbreken van geschikte muurtjes en/of grondsoort ongeschikt voor de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, reptielen en ongewervelden. Deze soortgroepen worden verder in dit onderzoek ook niet meer behandeld. De soortgroepen (jaarrond beschermde) broedvogels, vleermuizen, amfibieën en vissen worden in de resultaten besproken.

3.3 Resultaten veldbezoek

Jaarrond beschermde vogels (cat.1 t/m 4)

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten is de huismus in het plangebied aangetroffen. De huismus is voor zijn voorkomen afhankelijk van een functionele leefomgeving, waartoe vaste voorplantingsplaatsen in de zomer en vaste rust- en verblijfplaatsen in de winter behoren. Het leefgebied van de huismus bedraagt niet meer dan enkele honderden meters waarin deze vaste plekken aanwezig zijn. De huismus is een cultuurvolger, broedt in de nabijheid van mensen in landelijk en stedelijk gebied. Het is een koloniebroeder die vaak onder dakpannen en achter regenpijpen broedt. In de winter maakt de soort gebruik van groenstructuren als winterverblijfplaats.

Tijdens het veldbezoek zijn in deze taxushaag geen nesten aangetroffen. Het is uitgesloten dat de huismus hier een vaste broedplek heeft. In de directe omgeving zijn wel geschikte nestplaatsen van de huismus bij de woningen voorhanden onder de dakpannen.

De te verwijderen taxushaag aan de westzijde van het plangebied vormt een geschikte dekking voor huismussen. De haag blijft het hele jaar groen en is daarom een favoriete uitvalsbasis voor de huismus als vaste rust – en verblijfplaats in de winter. Tijdens het veldbezoek zijn circa 6 huismussen roepend gehoord in de haag. Verwacht wordt dat meerdere huismussen in de winter gebruik maken van deze taxushaag als vaste rust- en verblijfplaats.

Uit het literatuuronderzoek zijn ook waarnemingen bekend van de steenuil in de omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van de steenuil in het plangebied wordt uitgesloten, omdat het binnen het plangebied ontbreekt aan beschutte hoekjes om te foerageren of oude bomen met holten om in te rusten. Het terrein is bewerkt en verstoord waardoor het ongeschikt is als leefgebied.

Broedvogels niet jaarrond beschermd inventarisatie wel gewenst (categorie 5)

In tabel 3-1 is genoemd dat in de omgeving waarnemingen zijn gedaan van koolmees en pimpelmees. In het veld zijn deze twee vogelsoorten niet aangetroffen.

Het zijn soorten die zijn opgenomen in cat. 5; soorten waarvoor inventarisatie gewenst is. De nesten zijn in principe niet jaarrond beschermd volgens de interpretatie van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen Dienst Regelingen), maar wel als uit ecologisch onderzoek blijkt dat het plangebied van hoge ecologische waarde is voor deze soorten.

Het plangebied is ongeschikt als nestgelegenheid voor deze beschermde soorten, omdat oude bomen of bomen met holten ontbreken. Deze vogelsoorten maken gebruik van boomholten om hierin te nestelen. Ook wordt er gebruik gemaakt van nestkasten. Ter plaatse van het plangebied zijn geen bomen met holten of nestkasten aangetroffen. Het plangebied is voor kool- en pimpelmees niet van ecologisch of economisch hoog belang. Bovendien zijn er in de omgeving voldoende alternatieve nestlocatie te vinden in aangrenzende tuinen. De soort is daarom niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van alle soorten beschermd tijdens het broedseizoen.

Broedvogels (tijdens het broedseizoen beschermd)

Algemene soorten broedvogels (tijdens broedseizoen beschermd), zoals wilde eend, merel en houtduif kunnen in de bosschages langs de watergangen tot broeden komen. Op een locatie is een nest van de houtduif aangetroffen. Gezien het seizoen (winter) waarin dit nest is aangetroffen kan worden aangenomen dat dit nest niet meer in gebruik is ten tijde van het veldbezoek. Het nest kan wel in gebruik zijn tegen de tijd dat het groen verwijderd gaat worden in het nieuwe broedseizoen van 2015.

Vleermuizen (foerageergebied en vliegroute)

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen als vlieg- en/of foerageerroute. Lijnvormige elementen zijn onder andere aaneengesloten bomenrijen en watergangen.

Ter plaatse van het plangebied kunnen vleermuizen de groenstructuren gebruiken om hierlangs te foerageren. De aanwezige groenstructuren vervullen mogelijk een functie als vliegroute omdat het een aaneengesloten verbinding vormt met andere houtsingels buiten het plangebied.

Uit de literatuur is naar voren gekomen dat vleermuissoorten zoals de ruige- en gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en watervleermuis voorkomen in de omgeving van de planlocatie. Mogelijk dat enkele van deze soorten gebruikmaken van de bosschages als lijnvormig element en om hierlangs te vliegen en foerageren. Rosse vleermuis is minder gebonden aan lijnvormige elementen. Volgens het inrichtingsplan blijven in de nieuwe situatie geschikte lijnvormige elementen bestaan door het behoud van de elzensingel aan de noordwestzijde. De functionaliteit van het plangebied veranderd niet voor vleermuizen.

Enkele vleermuizen zijn zeer gevoelig voor uitstraling van licht zoals water- en meervleermuis. Andere soorten foerageren juist bij lantaarnpalen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Als bij de werkzaamheden bouwverlichting wordt gebruikt, kan dit effecten hebben op vleermuizen op vliegroute en foeragerend. Ook de inrichting van het terrein met verlichting kan uitstraling geven op vleermuizen op vliegroute en foeragerend.

Vleermuizen (verblijfplaats)

Als verblijfplaats zijn de aanwezige groenstructuren in het onderzoeksgebied ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikte holten en scheuren in bomen.

Amfibieën en vissen

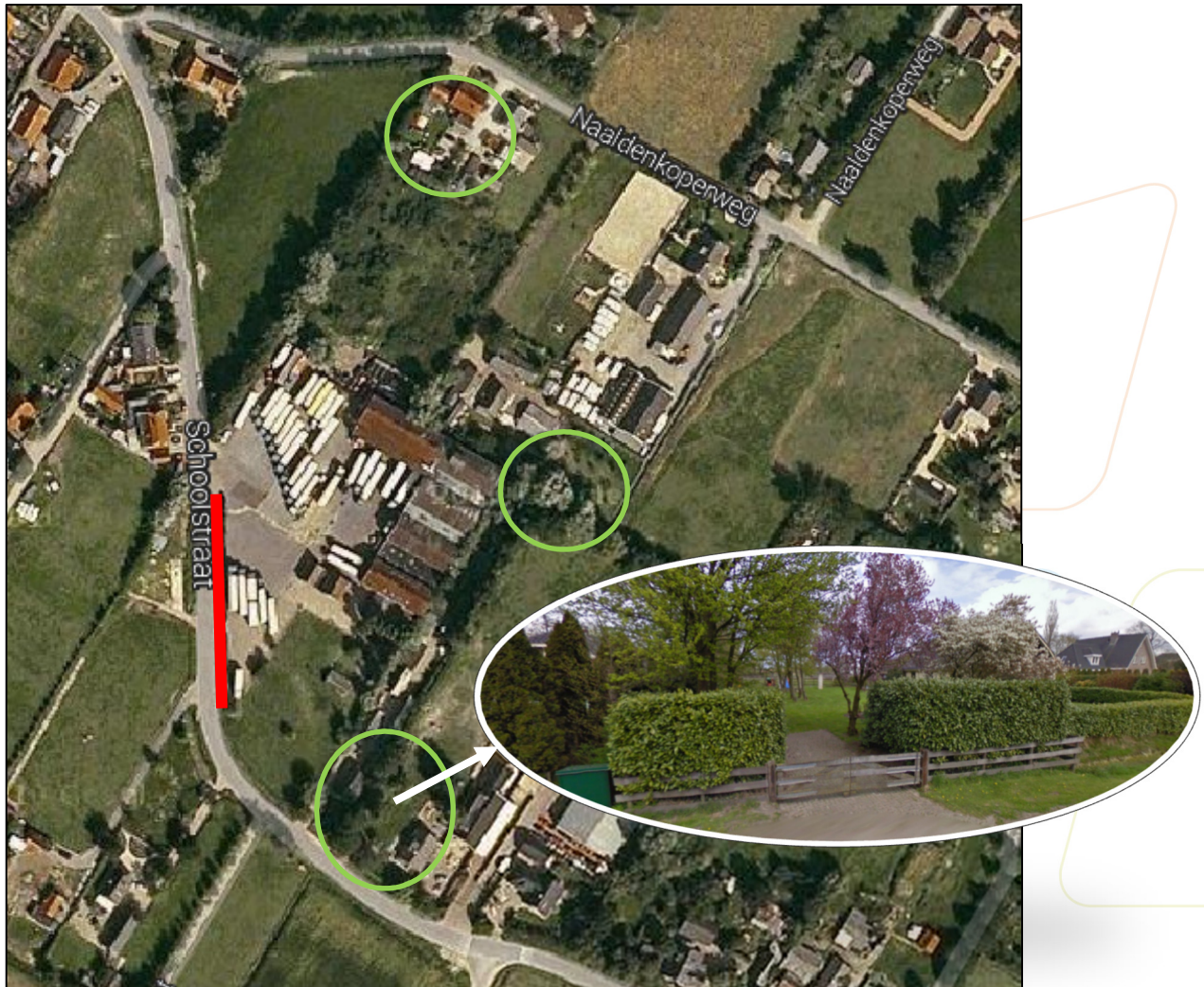
De te vergraven watergang langs de Schoolstraat is ongeschikt als voortplantingshabitat voor poelkikker en kamsalamander vanwege het ontbreken van heldere sloten, poelen etc. De sloot lag ten tijde van het veldbezoek vol met blad en was nauwelijks waterhoudend. Als landbiotop zijn de bosschages in het plangebied ongeschikt voor beschermde soorten vanwege bestaande verstoring, versnipperde ligging en kleinschaligheid van de struikenrij. Een winterhabitat van beschermde soorten kan daarmee ook worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek is met een schepnet de te vergraven watergang bemonsterd. Hier zijn geen waarnemingen gedaan. Er was veel bladinvall tijdens het veldbezoek en er was zeer weinig water aanwezig. Vanwege de ongeschiktheid van habitat en ontbreken van waarnemingen tijdens het scheppen, is de watergang ongeschikt voor beschermde vissoorten.

4 EFFECTEN EN MAATREGELEN

Jaarrond beschermde broedvogels (cat. 1-4)

De taxushaag aan de westzijde van het plangebied is in gebruik als winterverblijf voor de huismus. Binnen de homerange van de in de omgeving voorkomende huismussen is voldoende alternatief winterhabitat aanwezig, in de vorm van meerdere rododendron struiken en hagen (zie figuur 4-2). Het verwijderen van de taxushaag heeft dan geen invloed op de kwaliteit van het leefgebied van de huismus omdat er hoge beschikbaarheid aan alternatieven zijn (zie figuur 4-1).

Figuur 4-1. Alternatief winterhabitat voor huismus (groen) te verwijderen taxushaag (rood). Aan de zuidwestzijde van het plangebied is bij particulieren in de tuin voldoende dichte hagen aanwezig die als winterhabitat geschikt zijn voor de huismus (www.google.nl/maps).

Voor de jaarrond beschermde huismus zijn de volgende maatregelen nodig om negatieve effecten te voorkomen:

- taxushaag en groen opslag verwijderen buiten het broedseizoen en in een verband met de aanwezige winterverblijfplaatsen van de huismus niet tijdens een zeer koude periode (rond vriespunt);
- terugplaatsen dichte haag op locatie binnen plangebied om op de lange termijn het plangebied voor de huismus als winterhabitat te versterken.

Algemene broedvogels

De herontwikkeling van het plangebied, waarbij de groenstructuren in het onderzoeksgebied worden verwijderd heeft mogelijk negatieve effecten op het broedsucces van algemene broedvogels. Alle broedvogels zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Voor algemene broedvogels zijn de volgende maatregelen nodig om effecten te voorkomen.

Maatregelen algemene broedvogels:

- Het groen verwijderen buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli). Afhankelijk van het weer kan het broedseizoen eerder of later starten en langer doorgaan.
- Indien niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, zijn controles op broedvogels noodzakelijk in de periode maart-september. Buiten deze periode is de kans op aanwezige broedvogels erg klein;
- Bij aanwezigheid van nesten die in gebruik zijn dient een verstoringsvrije zone rondom het nest te worden aangehouden van minimaal vijf meter (de lengte en breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden vastgesteld);
- Het uitstellen van de werkzaamheden in de verstoringsvrije zone tot het moment dat het nest niet meer wordt gebruikt. Een nest is in gebruik vanaf het moment dat het nest wordt aangebouwd tot de periode dat de jongen definitief het nest hebben verlaten.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn gevoelig voor uitstraling van licht. Als bij de werkzaamheden bouwverlichting wordt gebruikt, kan dit effecten hebben op vleermuizen op vliegrouete en foeragerend. Ook de inrichting van het terrein met verlichting kan uitstraling geven op vleermuizen op vliegrouete en foeragerend.

Het is van belang om tijdens de vleermuisactieve periode (april t/m oktober) bouwverlichting met naar beneden gerichte armaturen te gebruiken. Ook bij de inrichting van het terrein mag de permanente verlichting niet uitstralen naar omliggend gebied. Dit kan worden opgelost met enerzijds alleen te verlichten waar dit nodig is. En indien verlichting nodig is, deze met naar beneden gerichte armaturen te plaatsen. Hierdoor wordt uitstraling naar de omgeving voorkomen. Effecten op vleermuizen op vliegrouete en/of foeragerend zijn dan uitgesloten.

5 CONCLUSIES

Tijdens de quickscan (veldbezoek in de winter) is vastgesteld dat de taxushaag in het plangebied door de huismus wordt gebruikt als rust- en verblijfplaats gedurende de winter. In de directe omgeving zijn ruim voldoende alternatieve rust- en verblijfplaatsen voor de huismus aanwezig. Met het verwijderen van de taxushaag wordt de Flora- en faunawet niet overtreden.

Wel dienen ter voorkoming van effecten maatregelen te worden genomen zoals beschreven in hoofdstuk 4. Aanbevolen wordt om nieuw groen aan te planten (in het bijzonder haagbeplanting) om het plangebied in de toekomst weer geschikt te maken als winterverblijf voor de huismus. Daarnaast moet rekening gehouden worden met vogels tijdens het broedseizoen.

Voor vleermuizen is het van belang alleen verlichting te gebruiken die niet uitstraalt naar de omgeving. Tijdens de bouwwerkzaamheden en bij inrichting van het terrein alleen verlichting aanbrengen waar nodig, met naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar omliggend landelijk gebied.

Het voorkomen van andere beschermde soorten op de onderzoekslocatie is uitgesloten.

NB: deze quickscan is uitgevoerd voor het plangebied exclusief de reeds gesloopte panden en exclusief de reeds vergraven sloot aan de oostzijde van het terrein. Deze elementen vallen niet binnen de opdracht van de quickscan, waarmee de conclusies uit dit rapport ook alleen van toepassing zijn op de groenstructuren, braakliggend terrein en sloot langs de Schoolstraat.

6 LITERATUUR

Websites

Algemeen

Informatie over soorten met verspreiding; www.telmee.nl

Waarnemingsite; www.waarneming.nl

Gebiedendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen Dienst Regelingen);
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

Soortendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen Dienst Regelingen);

<http://www.minInv.nederlandsesoorten.nl/>

Grondgebonden zoogdieren

Informatie over verspreiding van zoogdieren per provincie; www.zoogdieratlas.nl

Vleermuizen

Website voor vleermuizen; www.vleermuis.net

Amfibieën en reptielen

Websites Stichting SOVON & RAVON; www.sovon.nl, www.ravon.nl